

Naslov kolegija - Poljska književnost od modernizma do postmodernizma

Nositelj kolegija: Dr. sc. Dalibor Blažina, izv. Prof.

Izvođači: Mr. sc. Đurđica Čilić-Škeljo (1P+1S), Filip Kozina (1P+1S)

ECTS bodovi: 6 bodova

Jezik: Hrvatski i poljski

Trajanje: 1 semestar (5. semestar, zimski)

Status: Obvezni

Oblik nastave: 4 sata (2 sata predavanja i 2 sata seminara)

Uvjeti: Nema

Ispit: Usmeni

Cilj: Kolegij daje, nakon opisa uvjeta razvoja poljske književnosti krajem 19. i tijekom 20. stoljeća, pregled književnih pravaca i najvažnijih pojava te obuhvaća analize i interpretacije najvažnijih djela poljske književnosti u tom razdoblju. Obrazlaže se i problematizira periodizacija književnosti, tumače se specifični književnopovijesni i poetički termini. Povijest književnosti promatra se ne samo u aspektu autora i njihovih književnih opusa, već i s genološkog motrišta. Studenti su obvezni napisati i izložiti seminarski rad na dogovorenu temu.

Tjedni raspored:

1. tjedan

Predavanje: Polj. književnost od 1890-1914. Terminološke dvojbe (modernizam, Mlada Poljska, neoromantizam). Svjetonazorne antinomije. Utjecaj naturalizma i dekadentizma. S. Przybyszewski i tragači apsoluta u ozračju filozofije A. Schoppenhauera. Utjecaj F. Nietzschea i H. Bergsona: J. Kasprowicz, T. Miciński, L. Staff.

Seminar: Pjesme K. Przerwe-Tetmajera, J. Kasprowicza, T. Micińskog, L. Staffa.

2. tjedan

Predavanje: Modernistička proza. Između nacionalnog i socijalnog: S. Żeromski. Folklorizam Mlade Poljske: W. S. Reymont. **Seminar:** *Seljaci (Chłopi)* W. S. Reymonta.

3. tjedan

Predavanje: Simbolistički prijelom: pojava S. Wyspiańskog. Revizija romantičkih mitova. Značenje kritike S. Brzozowskog: *Legenda Mlade Poljske (Legenda Młodej Polski)*.

Seminar: *Svadba (Wesele)* S. Wyspiańskog.

4. tjedan

Predavanje: Između modernizma i avangarde: S. I Witkiewicz. Katastrofizam, teorija Čiste forme, drame i romani. Odjeci Prvog svjetskog rata i revolucije. Počeci moderne drame.

Seminar: *Šusteri (Szewcy)* S. I. Witkiewicza.

5. tjedan

Predavanje: Književnost u restituiranoj Poljskoj. Periodizacija razdoblja 1918-1939. Poezija između dva rata: nove funkcije. Futurizam, Skamandriti, formizam, ekspresionizam, Krakovska avangarda. Druga Avangarda.

Seminar: Programi futurista, pjesme J. Lechoña, K. Wierzyńskog, J. Tuwima, J. Iwaszkiewcza, M. Pawlikowske-Jasnorzewske, J. Czechowicza, Cz. Miłosza.

6. tjedan

Predavanje : Proza 1920-ih: od politike do psihologije (S. Żeromski, J. Kaden-

- Bandrowski, Z. Nałkowska, M. Dąbrowska). Proza 1930-ih: od psihologije do anatomije (J. Iwaszkiewicz, Z. Uniłowski, M. Choromański).
- Seminar:** *Uoči proljeća (Przedwiośnie)* S. Żeromskog, *Granica* Z. Nałkowske, *Gospođice iz Wilka (Panny z Wilka)* J. Iwaszkiewicza, *Ljubomora i medicina (Zazdrość i medycyna)* M. Choromańskog.
7. **tjedan**
Predavanje: Bruno Schulz: poezija djetinjstva i zavičajna proza. Mitizacija stvarnosti.
Seminar: *Dućani cimetne boje (Sklepy cynamonowe)* B. Schulza
8. **tjedan**
Predavanje: Witold Gombrowicz: antropologija Forme.
Seminar: *Ferdydurke* W. Gombrowicza.
9. **tjedan**
Predavanje: Drugi svjetski rat i književnost. Povratak romantizmu i simbolizmu: poezija K. K. Baczyńskog. Logoraška proza T. Borowskog. Strategije očaja i nade: pjesništvo T. Różewicza i C. Miłosza.
Seminar: Poezija K. K. Baczyńskog, *Nemir (Niepokój)* T. Różewicza i *Spas (Ocalenie)* C. Miłosza.
10. **tjedan**
Predavanje: Periodizacija književnosti od 1944-1989. Nakon rata: nova stvarnost i socijalistički realizam. Književnost kao instrument ideologije. Postupna destrukcija dogme (1952-1956).
Seminar: J. Andrzejewski, *Pepeo i dijamant (Popiół i diament), Zasużnjeni um (Zniewolony umysł)* C. Miłosza.
11. **tjedan**
Predavanje: Književnost Otapanja (1956). Promjena strategija i pojava novih prozaika: M. Hłasko, L. Tyrmand. Oblikovanje novih poetika: Z. Herbert, W. Szymborska, S. Grochowiak.
Seminar: *Osmi dan u tjednu (Ósmi dzień w tygodniu)* M. Hłaska, pjesništvo Z. Herberta i W. Szymborske.
12. **tjedan**
Predavanje: Strategije kazališne diverzije: *ready made* M. Białoszewskog, egzistencijalizam T. Różewicza, groteska S. Mrożeka.
Seminar: *Kartoteka* T. Różewicza, *Tango* S. Mrożeka.
13. **tjedan**
Predavanje: Gombrowiczeve grimase: od nacionalne mitologije do metafizičkog drhtaja. Utjecaj Gombrowiczeva *Dnevnika* na poljsku kritičku svijest. Strategije otklona.
Seminar: *Trans-Atlantik (Trans-Atlantyck)* W. Gombrowicza, *Disneyland* S. Dygata, *Suvremeni sanovnik (Sennnik współczesny)* T. Konwickog, *Zdruzgotina (Miazga)* J. Andrzejewskog.
14. **tjedan**
Predavanje: Poezija od 1960-ih do 1980-ih: od Novog vala do Bruliona. Poezija i etika: problem angažmana.
Seminar: Pjesme Z. Herberta, S. Barańczaka, J. Kornhausera, A. Zagajewskog.
15. **tjedan**
Predavanje: Književnost u Trećoj republici: postmodernizam. Od feminizma do magijskog realizma.

Seminar: *Gdje je Dawid Weiser? (Weiser Dawidek)* P. Huellea, *Pravijek i druga vremena (Prawiek i inne czasy)* O. Tokarczuk

Obvezna literatura:

Primarna:

S. W. Reymont, *Chłopi*;
S. Żeromski, *Przedwiośnie*;
Z. Nałkowska, *Granica*;
S. I. Witkiewicz, *Szewcy*;
M. Choromański, *Zazdrość i medycyna*;
J. Iwaszkiewicz, *Panny z Wilka*;
W. Gombrowicz, *Ferdydurke*;
B. Schulz, *Sklepy cynamonowe*;
J. Andrzejewski, *Popiół i diament*;
S. Dygat, *Disneyland*;
C. Miłosz, *Zniewolony umysł*;
T. Konwicki, *Sennik współczesny*;
J. Andrzejewski, *Miazga*;
O. Tokarczuk, *Prawiek i inne czasy*;
J. Kajtoch i E. Sabelanka, *Antologia noweli polskiej 1918-1978*;
Stwarzanie świata. Antologia współczesnego dramatu polskiego, (ur. Bohdan Urbankowski), Warszawa, 1995;
Poezja polska okresu międzywojennego. Antologia, I i II, Wrocław, 1987;
K. Karasek, *Współcześni poeci polscy. Poezja polska od roku 1956*, Warszawa, 1997.

Sekundarna:

Z. Malić: *Iz povijesti poljske književnosti*, Biblioteka Književna smotra, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb, 2004. (ili *Poljska književnost u Povijest svjetske književnosti*, knjiga VII, Liber, Zagreb, 1975.)
Z. Malić, *Mickiewicz itd. Rasprave, članci i eseji o poljskoj književnosti*, Biblioteka Književna smotra, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb, 2002;
Z. Malić, *Gombrowicziana*, Biblioteka Književna smotra, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb, 2004;
J. Kwiatkowski, *Literatura Dwudziestolecia*, PWN, Warszawa, 1997 (ili druga izdanja);
S. Burkot: *Literatura polska po 1939.roku*, PWN, Warszawa, 2006.

Dodatna:

J. Benešić, *Poljska lirika*, Zabavna biblioteka, Zagreb, 1939;
Z. Malić, *Antologija poljske pripovijetke*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1984;
I. Bolt Vidović, D. Nowacki, *Antologija poljske kratke priče*, Naklada MD, Zagreb, 2002.
A. Stasiuk: *Devet*, Fraktura Zaprešić, 2004.
P. Szewc: *Uništenje*, Disput., Zagreb 2003.

